

199-119
199-119

CLAIMS TRIBUNAL

دیوان دآوری دعاوی ایران - ایالات متحدہ

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 199

Date of filing: 14 MAY 84

** AWARD - Type of Award _____
- Date of Award _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of MR. MOK
- Date 14 MAY 84
_____ pages in English 11 pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____

- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

پرونده شماره ۱۹۹

شعبه سه

حکم شماره ۳ - ۱۹۹ - ۱۱۷

English version

Filed on 19 MARCH 84

نسخه انگلیسی در تاراج

ثبت شده است.

IRAN UNITED STATES
CLAIMS TRIBUNAL

دادگاه داوری دعاوی
ایران - ایالات متحده

ثبت شد - FILED

Date ۱۳۶۳ / ۲ / ۲۴ تاریخ

14 MAY 1984

No 199 شماره

آمریکن ها وزینگ اینترنشنال ، اینکورپوریتد ،

خواهان ،

- و -

بانک صادرات ایران ، دولت جمهوری اسلامی ایران ،

شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری کل کشور ،

خواندگان .

DUPLICATE
ORIGINAL

نسخه برابر اصل

نظر مخالف ریچارد ام. ماسک

اینجانب با حکم رد ادعای خواهان مخالف و معتقدم که دیوان میبایست بر اساس مدارک موجود خود راجهت رسیدگی به دعوی مطروح علیه شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری کل کشور صالح و آن شرکت را در مقابل خواهان مسئول می‌شناخت .

الف - صلاحیت

بموجب بند ۳ ماده ۷ بیانیه حل و فصل دعوی، فقط در صورتیکه واحداً ایرانی یک "سازمان، تشکیلات یا واحد تحت کنترل ایران یا سازمان های فرعی سیاسی آن" باشد مشمول صلاحیت دیوان می شود .

شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری سازمانی است که اعضاء آن افسران ژاندارمری، یعنی، پلیس ملی ایران، میباشند. شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری ادعا

می کند که یک شرکت خصوصی بوده و تحت کنترل دولت ایران نیست .

شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری یک فقره گواهی از اداره ثبت شرکتها و سازمانهای غیرتجاری ارائه داده که حاکی است ، شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری بعنوان یک شرکت تعاونی به ثبت رسیده است . شرکت تعاونی مسکن همچنین بخشی از اساسنامه شرکت را تسلیم نموده که در آن شرکت تعاونی مسکن اساساً " بعنوان یک شرکت خصوصی تعریف شده است که افسران ژاندارمری در درجه اول آن را بمنظور تامین مسکن جهت افسران ژاندارمری تاسیس نموده اند ، شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری علیرغم درخواست دیوان هیچ مدرک دیگری ارائه نداده است .

با اینحال ، موضوع مطروح در دیوان شکل ظاهری شرکت تعاونی مسکن از لحاظ یک شرکت خصوصی بودن یا نبودن نیست ، بلکه اینست که آیا آن شرکت "تحت کنترل دولت ایران" می باشد یا خیر ، دیوان داوری نظر داده است که گواهی اداره ثبت شرکتها در مورد مسئله استقلال یک شرکت از کنترل دولت قاطع نیست . رجوع شونده ریگو واگنر حکم شماره ۳ - ۱۷ - ۲۰ (۱۵ دسامبر ۱۹۸۲ / ۲۴ آذرماه ۱۳۶۱) . همچنین ، دیوان نظر داده است که وضعیت حقوقی جداگانه "برای این نتیجه گیری که واحدی فارغ از کنترل دولت " عمل می کند مبنای کافی نمی باشد . رجوع شونده ایکونومی فورمز ، حکم شماره ۱ - ۱۶۵ - ۵۵ (۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ / ۲۴ خردادماه ۱۳۶۲) . موضوع کنترل واقعی است که لزوماً " باشکل واحد مربوطه تعیین نمی شود . رجوع شونده بحث "کنترل" در نظر موافق و مخالف اینجانب در مورد پرونده ریگو واگنر ، حکم شماره ۳ - ۱۶ - ۳۰ (۲۵ مارس ۱۹۸۳ / ۵ فروردین ۱۳۶۲) .

اظهارات آقای رامی نماینده شرکت تعاونی مسکن افسران ژاندارمری در جلسه استماع مبین دخالت کامل دولت ایران در پروژه ژاندارمری است . آقای رامی اظهار داشت ، شرکت تعاونی مسکن زمینی را که قرار بود پروژه ژاندارمری در آن ساخته شود ، از طریق برنامه تکنینیه ویژه ای که دولت واضع آن بود ، بدست آورد . تامین مسکن برای افسران ژاندارمری به اقتضای ماهیت آن ، یک وظیفه دولتی است . در واقع ،

پیش بینی شده بود که پروژه نهایتاً شامل مدرسه و خدمات دیگری باشد که معمولاً بوسیله دولت تامین می شود. مضافاً " دولت پشتیبان مالی اصلی پروژه بود.

پیشنهادخواهان در مورد پروژه در حدود ۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰ دلار بود که همانطور که آقای رامی متذکر شد، این مبلغ برابر یک سوم مبلغ پیشنهادی یک شرکت فرانسوی و نصف مبلغ پیشنهادی یک شرکت آلمانی بود. آقای رامی اظهار داشت که شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری انتظار داشت از دولت کمکهای دریافت کند. بعلاوه، سرلشگر محقی رئیس هیئت مدیره شرکت تعاونی در نامه مورخ ۲۶ ژانویه ۱۹۷۸ (۶ بهمن ۱۳۵۷) خود نوشت که کوششهای شرکت تعاونی برای دریافت "وام از دولت بزودی به نتیجه خواهد رسید". این وام یکی از شرایط مقدماتی اجرای پروژه بود. نمی توان تصور کرد که دوهزار افسر ژاندارمری عضو شرکت تعاونی توانائی تامین مالی پروژه چندین صد میلیون دلاری را داشته یا قادر باشند، برای تهیه سرمایه خصوصی وثیقه کافی عرضه نمایند. مضافاً "، هر وام یا کمک دولتی مستلزم تصویب مجلس شورای ملی بود. رجوع شود به اصل ۸۰ قانون اساسی ایران، بدین ترتیب، دخالت دولت ظاهراً " ضروری بود.

این واقعیت که بعد از انقلاب پروژه هرگز اجرا نشد، نشانه دیگری از کنترل دولت است. آقای رامی اظهار داشت به علت تغییر سیاست دولت در مورد مسکن، پروژه مسکن ادامه نیافت. در واقع، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران صریحاً " قائل به اولویت هائی در مورد مسکن شده که با پروژه ژاندارمری منافات دارد. رجوع شود به اصل ۳۱ قانون اساسی ایران، " مسلماً "، توانائی کنترل ادامه یا توقف پروژه یک واحد حاکمی از کنترل آن واحداست.

این امر بعید است که دولت جمهوری اسلامی ایران قدرت کنترل اعمال مستخدمان دولتی خود را نداشته باشد. همین قدرت کنترل است که باعث ترک پروژه شده است. اگر پروژه ادامه می یافت احتمال میرفت که شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری ملی شود. رجوع شود به قانون حفاظت و توسعه صنایع ایران ماده ۱ ج (ملی کردن واحدهائی

که بیش از درآمدخالص خود وام بانکی داشته‌اند بدون توجه به ادامه عدم ادامه پروژه - دیوان از وضعیت مالی شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری اطلاعی در دست ندارد.

آقای موریس از طرف خواهان اظهار داشت که وی با افسران ژاندارمری منحصرآرا " در ادارات دولتی ملاقات کرده ، در رابطه با پروژه ژاندارمری ، تنها با بانکهای دولتی سروکار داشته و به وی گفته شده بود که دولت ایران حامی پروژه است . نامبرده اظهار کرد که هرگز کوچکترین اثری دایر بر استقلال شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری از دولت ننسید. (۱) خواهان ادعا می کنند که اگر اعتقاد داشت در پروژه ای کاری کند که از حمایت دولت ایران برخوردار است هرگز تا اکتبر ۱۹۷۸ در ایران نمی ماند.

اظهارات آقای موریس تکذیب نشده است . مضافاً ، شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری علیرغم درخواست خواهان ، نمایندگان مختلف خود را که با آقای موریس در رابطه مستقیم بوده اند ، در جلسه استماع حاضر نکرد .

مکاتبات موجود تأیید می کند سازمان برنامه و بودجه ایران در بررسی و تصویب پیش نویس قرارداد بین خواهان و شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری دخالت داشته است . بعلاوه ، شرکت تعاونی مسکن از کاغذهای استفاده می کرد که آرم دولت شاهنشاهی سابق را داشت . رجوع شود به پرونده ایکونومی فورمز کورپوریشن ، حکم شماره ۱ - ۱۶۵ - ۵۵ (۱۹ ژوئن ۲۹/۱۹۸۳ خرداد ماه ۱۳۶۲) شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری اذعان نموده که یکی از مهندسیین دولتی سازمان برنامه و بودجه دولت ایران طرحهای تسلیمی خواهان را بررسی می کرد . و نامه ای که شرکت تعاونی مسکن به خواهان نوشته نشان می دهد که اداره حقوقی سازمان برنامه و بودجه در مذاکرات قراردادها خواهان

(۱) پرونده ۲۹۲ مطروحه در شعبه ۲ دیوان نیز به قرارداد ساختن مسکن بین یک خواهان و یک شرکت تعاونی (شرکت تعاونی کارگران وزارت راه و ترابری ایران) مربوط است . مدارک آن پرونده با در نظر گرفتن بداهت قضائی آنها ، نامه ای را که اداره پیشرفت و رفاه کارگران وزارتخانه به خواهان نوشته افشاء می کند که نشان می دهد وزارتخانه مزبور در آن پروژه دخالت کامل داشته (پیوست ح نظرات خواهانها درباره لوایح دفاعیه) و بدین ترتیب رابطه بین شرکتها ی تعاونی " و دولت ایران را آشکار می سازد .

بعنوان نماینده شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری عمل کرده است. پاره ای از آن فعالیت ها از نقش عادی یک وام دهنده آتی در پروژه فراتر می رود. (۲) بعلاوه، ارجاع دادن خواهان به سفارت ایران در ایالات متحده و پذیرش رسمی و کتبی سفارت ایران در واشینگتن دی سی دایر بر تعهد ایران جهت پرداخت حق الزحمه خدماتی که خواهان برای شرکت تعاونی مسکن انجام داده، دلیل دیگری بر تحت کنترل دولت بودن شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری است. (۳)

مدرک پیش گفته، حداقل مسئولیت ارائه دهنده اسناد مربوط به تحت کنترل دولت نبودن شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری را بر عهده آن شرکت می اندازد. شرکت تعاونی مسکن مدارک درخواستی دیوان در مورد موضوع کنترل را ارائه ننموده است. میتوان فرض کرد که بعد از انقلاب تغییراتی در وظایف و امتیازات ارتش و پلیس و میزان استقلال سازمانهای پلیس و ارتش بوجود آمده است. رجوع شونده اصل ۱۴۳ و اصول بعدی قانون اساسی ایران. خوانندگان هیچگونه اطلاعاتی در مورد وضع جاری ژاندارمری یا هیچیک از سازمانهای آن ارائه نکرده اند. بدون شک شرکت تعاونی مسکن اسنادی در اختیار دارد که تحت کنترل دولت ایران بودن یا نبودن آن شرکت را نشان میدهد. صورتجلسات، مکاتبات با سازمانهای دولتی، اسناد اخیر مربوط به شرکت، برگشت مالیاتی و پروانه های دولتی و تقاضاهای وام و اسناد مشابه همه به این موضوع ارتباط پیدا می کنند. خلاصه، خوانندگان اطلاعات غیر کافی در مورد شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری یا ژاندارمری قبل از انقلاب عرضه نموده و چنین اطلاعاتی در مورد بعد از انقلاب اصلاً ارائه نداده اند. در صورتیکه این قبیل اسناد یا اطلاعات موضوع شرکت تعاونی مسکن را ژاندارمری تأیید می کرد، فرض دیوان باید این باشد که اسناد مزبور ارائه داده می شد. چون

(۲) وام دهنده ای که در یک پروژه دخالت کامل دارد بر مبنای کنترل خود مسئول شناخته میشود. مقایسه شود) Connor v. Great Western Savings &

Loan Association 69 Cal. 2d 850, 447 P.2d 606 (1968) (Traynor, C.J.)

(۳) هر چند، نامه از شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری اسمن می برد، ولی اظهارات شفاهی بلامعارض آقای موریس موید آنست که نامه ایران در ارتباط با خدمات ارائه شده به شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری نوشته شده است.

شرکت تعاونی مسکن اسناد درخواستی یا اسناد دیگری که به احتمال زیاد میزان کنترل دولت را محرز می‌کند ارائه ننموده است ، دیوان می‌بایست چنین نتیجه‌گیری کند که اینگونه اسناد و اطلاعات دال بر آنست که شرکت تعاونی مسکن تحت کنترل دولت می‌باشد. حداقل ، اچ آی ، علی الظاهر وجود کنترل را ثابت نمود که خواندگان دلائل کافی در رد آن ارائه ندادند. (۴)

ب - ماهیت دعوی

خواهان ادعا می‌کند که در دسامبر ۱۹۷۶ یا در حوالی آن تاریخ شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری از خواهان دعوت کرد در مناقصه پروژه ساختمان ۲۳۳۰ واحد مسکونی در تهران شرکت کند.

طبق اظهار خواهان ، شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری پیشنهاد مورخ ۲۶ ژانویه ۱۹۷۷ (۶ بهمن ماه ۱۳۵۶) خواهان بالغ بر حدود ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار بابت مناقصه پروژه را در ۱۴ فوریه ۱۹۷۷ (۲۵ بهمن ۱۳۵۶) یا حوالی آن تاریخ پذیرفت . نامه‌هایی که هر دو طرف نوشته‌اند نشان می‌دهد که در دسامبر ۱۹۷۷ قرارداد اساساً "مورد توافق قرار گرفته بود. خواهان در نامه مورخ ۴ ژانویه ۱۹۷۸ (۱۴ دیماه ۱۳۵۷) خود از شرکت تعاونی مسکن "یک توافق نامه قطعی الزام آور بر مبنای قرارداد تسلیمی به شما و تصویبی تیمسار عسکری و سازمان برنامه و بودجه " درخواست کرد. (تاکید اضافه شده است). شرکت تعاونی مسکن در پاسخ مورخ ۲۶ ژانویه ۱۹۷۸ (۶ بهمن ماه ۱۳۵۷) خود متذکر شد که بمحض وصول وام از دولت ، قراردادی "طبق توافق حاصله قبلی" به امضاء خواهد رسید. (تاکید اضافه شده است) . بنابراین بنظر می‌رسد که طرفین در مورد شروط اساسی یک قرارداد توافق کرده بودند. (۵)

(۴) مضافاً ، می‌توان استدلال کرد که تحت شرایط موجود دولت ایران باید مسئول شناخته شود ، زیرا آن دولت از طریق مقامات عالی‌رتبه خود حداقل چنین جلوه داده که در واقع ، شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری یک واحد تحت کنترل دولت می‌باشد .

(۵) خواندگان علی‌رغم درخواست دیوان ، پیشنهاد و قبول پیشنهاد ، پیش نویس قرارداد فیما بین یا مکاتبه بین طرفین در مورد مذاکرات قرارداد را ارائه ندادند .

شرکت تعاونی مسکن تا قبل از ۲۹ ژوئیه ۱۹۷۸ (۷ مرداد ماه ۱۳۵۷) به خواهان اطلاع نداده بود که با پیمانکار دیگری قرارداد منعقد خواهد کرد. اعطاء قرارداد به پیمانکار دیگری در ۲۵ سپتامبر ۱۹۷۸ (۳ مهر ۱۳۵۷) به اطلاع خواهان رسید. هیچ قرینه‌ای در دست نیست که شرکت تعاونی مسکن قبل از ژوئیه ۱۹۷۸ به خواهان اطلاع داده باشد که پیمانکاران مورد نظر دیگری را نیز تحت بررسی داشته است. مع هذا، برای مدت مدیدی شرکت تعاونی مسکن این توهم را در خواهان ایجاد کرد که یا برنده قرارداد بوده یا خواهد بود.

از اظهارات نماینده شرکت تعاونی مسکن ژاندارمری در جلسه استماع چنین برمی آید که شرکت تعاونی مسکن، خواهان را حتی بعنوان یک پیشنهاد دهنده واجد شرایط شرکت در مناقصه نیز محسوب نمی کرد. در واقع، طبق اظهار نماینده مذکور، این واقعیت که مبلغ پیشنهادی خواهان بمراتب پائین تر از دیگر پیشنهادها و حسب ادعای نامبرده فاقد تجربه بوده، موجب شده بود که خواهان هرگز بعنوان یک پیمانکار بالقوه در نظر گرفته نشود. بنظر می رسد که شرکت تعاونی مسکن از پیشنهاد خواهان فقط بمنظور دریافت پیشنهادات ارزانتر از شرکتهای دیگر استفاده می کرد.

بدین ترتیب شرکت تعاونی مسکن در جهت نفع خود اظهاراتی می کرد، در حالی که می دانست که خواهان به آن اظهارات اتکاء کرده و متضرر خواهد گردید که واقعا "هم اینطور شد. بدون آنکه به خواهان بگوید که قرارداد عملا" به نامبرده داده نخواهد شد با وی مذاکره می کرد. مضافا " شرکت تعاونی مسکن می دانست یا می بایست بداند که خواهان عقیده داشت که به احتمال معقول وی برنده قرارداد خواهد شد و خواهان بر این عقیده متکی بود.

معمولا" برای چنین وضعی پیش بینی جبران خسارت شده است. در کشورهایی که حقوق عرفی جاری است، طبق نظریه های تدلیس و منع انکار بعد از اقرار (ESTOPPEL)، چنین شرایط و اقداماتی منجر به وصول غرامت می شود.

"هرگاه الف و ب طرفین مذاکرات یا معامله ای باشند، و در طول مذاکره یا معامله

وقت و هزینه های متحمله در طول مدتی باشد که خواهان اغفال شده است .

لاهد ، بتاريخ ۱۷ مارس ۱۹۸۴ برابر با ۲۷ اسفندماه ۱۳۶۲

Richard M. Maske

ریچارد ام. ماسک